

Hai de dous ori in seputena: Joi-a si Domineca; era candu va preninde importanta materialelor, va esu de trei sau de patru ori in seputena.

Pretiulu de prenumeratiune.

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diumetate de anu	4 fl. v. a.
, patrariu	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
, diumetate de anu	6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

— DXXIV —

Pentru anunt si alte comunicatiuni de interes privat — se responde cate 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune
la**„ALBINA.“**

Apropiandu-se inchieriarea patrariului antaiu de anu, prin acestia venim a deschide abonementu pentru domnii ale caroru prenumeratiuni spira, si asemenea pentru toti cati de la aprilie ar dorii a intrat in sirulu prenumerantilor nostri, rogandu-i a grabi cu insinuarea si transmiterea pretiului. Cu o cale rogama pre domnii prenumeranti in restantia, cari se deoblegasera a solvi la inchieriarea patrariului, se nu uite a-si refui sumele detorie.

Condițiunile de abonementu se vedu mai susu in fruntea foiei.

Nri de la incepertulu anului — a fora de primii trei, mai avem a potem servii. Asemenea avem a si din „Prerculiciu“, toti numerii, afora de alu 7-lea.

In catu pentru „Prerculiciu“, precum amiculu nostru, dlu proprietariu si redactore alu aceluiu anunt si dechiarat in nrulu 12, astfelui observam sì noi aici, ca acesta fbia este absolutu nedependinte de „Albina“ si de aci incolia ea — nu numai se va redige, dar si manipula si spedat separatu. „Albina“ i-a promis si i a datu spriginirea potintiosa — pentru scopulu ca se infinitiedie si respanzibila si nisuiasca a introduce unu gustu mai finu, mai curatu in literatur'a umoristica.

Deja este introdustu si — speram ca si va implini chiamarea. Mai de parte — repetim ca, nici vr'o respondabilitate, nici solidaritate nu avem.

Dlu Jul. Grozesco este legatu de noi prin programulu nostru, numai pre catu conlucra la „Albina.“

Conducatoriu Albinei.

Pesta, in 10 aprile n. 1872.

In urulu precedinte nici nu mai avuram tempu si locu ca se spunem, cumca vineri-a si sambata trecuta in Camer'a deputatilor Dietai unguresci Babesiu vorbi in obiectulu legei electorale, vorbi la punctulu de sub discusiune, la cestiunea despre sufragiulu universale, vorbi, precum din capulu locului anuntia, pentru da reflecta mai vertosu la unele pronunciate in cele duue dile de mai nainte — de dnii Aless. Romanu si de Colom. Ghiczy. A vorbitu vineri ora, si fiindu ca trecuse 2 dupa mediasi, trebui se intrerumpa, si — continua sambata, mai vorbindu o mica diumetate de ora, si mai avendu inca multe a spune, dar fiindu silitu a prescurta, din respectu de sanatate?

Motivulu acestui cuventu — lu spusseram; tendintia lui invederata era, de o parte a resfrange banualele dloru unguri facia de nationalitate si specialu facia de nationala romana; de alta parte — a areta essintia a neneagabile a gravaminelor nostre si a justificare a nemultumirea nostra, plansorile nostre facia de stapanirea magiara. — Avem simtome, cari ni dovedescu ca — ambele tendintie si au ajunsu tienta in cuvenita mesura. In siedintia de vineri, candu Babesiu areta strinsa legatura de solidaritate si reciprocitate intre poporale patriei, si apostrofa marele interesu ce are nationala romana pentru esistintia si prosperearea nationala magiara, — vorbitorulu totu mereu era aplaudat din tota partile Casei. Va se dica; impresiunea a fostu buna.

In privintia gravaminelor si plan-

sorilor — tocmai din portarea contraria a Casei, judecamu ca scopulu asemenea s'a ajunsu. La insirarea acestora, dd. unghi taceau tacerea pescelui, ba inca dlu presedinte voia se impedece pre vorbitoriu, prin reflectarea sa, ca — acele gravamine nu se tienu de cestiunea de pe tapetu, — ce insa Cas'a a respinsu. Va se dica: gravaminele si plansorile nostre — nu li placu, ii genediu, poate chiar ii doru pre dnii magiari, si fiindu ca altu mediloci de a face ca se incete, nu esiste, de catu vindecarea loru, — dora in fine se voru devinge ei insisi pre sine si egoismul loru, si — ni vor face dreptate.

Desi partea acestia a duoa din discursulu dui Babesiu n'a fostu aplaudata, totusi avem a se insemnaru ca unu ce caracteristicu, ca in data ce Babesiu si inchiesa vorbirea, dlu Colom. Ghiczy se duse si se puse langa elu si vorbi multu precum ni se spune, recunoscendu dreptatea pretensiunilor si indreptatirea plansorilor romane, si pronunciandu-se ca unghuri, ori care parte se fia la putere, sunt indetorati a vindecata cauza gravaminelor si plansorilor romane, specialu si mai vertosu, incatul pentru mediloci de desvoltare si de cultura!

Credeam a ca, in acestu nru alu foiei nostre vomu si in stare a publica macar intr'unu scurtu estrasu discursulu dui Babesiu, dar imbuldiela altoru materii er ne face a amena acesta publicare, si — de aceea ni semtiram de detorintia, a reporta cele de mai susu despre acesta episoda nationala, cu atatul mai vertosu, caci manecandu de aci, avem a se facemu unele deductiuni, pe cari le credem a chiar la timpu.

Dupa manifestatiunile din timpulu din urma, in Dieta si in diaristic'a opositiune, nu incapsu indoiala, nici nu se poate ignoră, ca intre opositiunea seu nemultumitii cei nationali si intre cei magiari se a intemplatu o apropiare batatora la ochi. Unguri opositiunali, spre tota intemplarea cea mai buna, pentru ca, mai pucinu corupta parte a nationali magiare, incepu a pricepe ca — este o adeverata fatalitate pentru patria, si firesce pentru nationala magiara, candu poporale nemagiare, in starea loru de necultura si de apesare politica, se ducu ca de capestru prin cei de la potere — in catru acestora li place! In momentu ei semtu ca, forajutoriul poporului nemagiare, ei nu sunt in stare a scapă tier'a de politic'a guvernului de astadi, ruinatoria de morală si de drepturi.

Catra acestia se a adausu respicari sincere si loiale din partea unor barbatii nostri de frunte, cumca Romanulu nu are — nu numai intentiunea si planul, dar nici interesul d'a slabii si nimici pre nationala magiara, carea — in data ce ea intru asemenea si ar semti si cunoscse interesul si chiamarea nationala, ar trebui — cu ori-ce sacrificiu se spriginase si intaresca pre Romanu, sed-i serviesca acestui de scutu si aperamentu, in locu de a-lu apesa necurmatus.

Am ajunsu adeca la unu punctu de periclu, unde — cei de o sorte ne intelnim. Nemica mai naturalu.

In astfelui de impregiurari deci, mai antaiu si pre susu de tota ceremu si oferim incredere si sinceritate. De parte suntemu, d'a simulá multiumire pentru presinte seu trecutu: dar — in data ce vom ave dovedi de incredere si sinceritate, vom nutri cele mai bune sperante pentru viitoru. Ocasioni sunt, ocasiuni vor fi.

In facia cu alegerile de deputati ce se apropria, noi de la domnii magiari

oposițiunali asteptam — spriginire sincera si serioasa pentru poporul nostru, alegeriori nostri, contra nenumaratorilor si terusinatelor abusuri, vecsatiuni, volnici oficiale atatul la inscriere, catu si la alegere. Noi am dorii, ca comitetele oposițiunali centrali de aici din Pesta, in totu si se interesedie de plansorile nostre in acesta privintia, ca si de cele ale poporului magiaru; asemenea diaristic'a opositiune, tocmai asi se de spesiune plansorilor nostre, si pentru acele cu asemenea energie se interpeledie si atace pre regimul si organele acestuia, casi pentru cele din partea poporului magiaru. Prin ale loru, casi prin ale noastre organe, in chorus se atace si infera misieli a guvernamentilor; patria si lumea intraga se cunosc si se condamne pre tiranii moderni, pre barbarii constitutiunali si pre unele marsiave ale loru!

Inferate si proscrise trebuie fora crutare unele intunerecului, pentru ca — deca mane cu ajutoriul lui Ddieu, cleric'a domitoria ar fi trantita la pamant, acele unele se fia tuturor cu noscute si se nu mai pota intrat in societatea patriotilor onorabili!

Acestia este ce noi propunem si asteptam de la opositiunea magiara!

De curendu, din intemplare, se escă si desvoltă in diaristic'a magiara o cestiune interesante si importante, despre care este bine se cugetam si noi. Partit'a opositiunea s'a organizat pana si in centrulu Pestei, in cerculu de alegeri a — marelii patrioti Dedák. In comitetul central, chiamatu a lucra contra lui Deák la alegerile viitorie, a fostu alesu dlu Em. Ivánka, acesta insa a refusat a primi, motivanu pre calea publicitatii, ca elu, ori de care partita s'ar tinen, nici ca n'ar pota admite ca ar fi casigiu pentru patria, ca unii mari patrioti ca Ghiczy, Tisza, Dedák, Simonyi etc. se lipsesc din legelatiunea tierii, ba inca ar tienă de o mare dauna pentru patria.

Prin acesta declaratiune — alti corifei, a nume in „Ellenor“ si „Magy. Ujság“ se scolaru si sustinura o opinione tocmai contraria, a carei scurtu inteleusu este: Dedák poate se fia celu mai onorabilu omu si patriotu, scientiele si esperiintele lui sunt mari si intentiunile lui corecte; insa elu este flamur'a sub care astadi guvernului cu partid'a sa duce tier'a de calea reactiunei spre ruina si perire. Este absurd deci, ca opositiunalii, luptandu contra taberei guvernului reactiunarii, se crutie stindartul aceleia. — Acestu argumentu a invinsu, si opositiunea va lucra in contra alegerii lui Dedák. Dar cu tota, dupa cum noi suntemu informati, intreprinderea este mai multu o manevra si nu se esecuta cu seriositate.

Numerul 36 din „Zastava“ de Neoplanta aduce deslucre despre cauza amenintarii terminului pentru adunarea politico-nationala a serbilor in Becicăreacu-mare. Cauza este, pentru ca se fia cu potentia a participa la acea adunare si unor deputati romani si deputati serbi de la Dieta. Se supune adeca ca Diet'a va tien pana in 19 aprilie, si ca deci pana atunci deputatii nu s'ar pota indeparta din Pesta.

„Zastava“ totu in acelu nru incepe a debata in fruntea sa si cestiunile de pertractatu in amintit'a adunare. Ea sustine program'a statutora nainte de trei ani totu in Becicăreacu-mare, totusi anuncia o modificatiune in privintia reportului catra alte nationalitati. Aceasta modificatiune o splica cam asoc: cu romanii se se regulede astfelui de compromisu, ca in cercurile mestecate, unde una sau alta nationalitate prevaldea, insa „prevalint'a nu e insemnata“, alegerea se se faca perondandu-se o data serbu, alta data romanu. Mai de parte ca, facia de magiari si de cei-ce se tien de magiari, partit'a nationala serbeasca va pasi de sine, ne dependinte si, unde ea este d'o insemnata

oresi-care, sau unde magiarii opositiunali a pune candidatu pre vre-unu cunoscutu contrariu alu nationalitatilor, serbii macar fora prospectu d'a reesi, se-si puna candidatulu loru national, si — numai unde serbii sunt forte pucini si candidatulu opositiunei va fi amicu alu nationalitatilor, acolo potu se sprignesca pre magiarulu opositiunalu.

Astea sunt cestiuni cari, si la 1869 au fostu sulete si ventilate; atunci insa ele au aflatu acea deslegare ca: in cercurile unde romani si serbii sunt amestecati, candidatulu se fia de nationalitatea majoritatii si minoritatatea se fia detoria a-lu sprigni; — mai departe ca minoritatatea nostre pretotindeni se sprignesca pre candidatulu magiaru opositiunale! — Noi provocam pre domnii romani ce se vor infascia la adunarea fratilor serbi, se-si socotesca si ei bine despre aceste cestiuni si apoi se staruesca dupa convictiunea loru pentru o deslegare catu se poate mai drepta!

In Berlinu, alalta-ieri, luni, se deschise cu unu cuventu de tronu, cettu de principale Bismark, Diet'a imperiului germanu. Multe frumose imbunatatiri si regulari promite acestu cuventu de tronu, si — nime nu se indoieste ca acele se vor implementi, caci domitorii din Berlinu facia de poporul pururi a dovodit o ingrijire scrupulosa, de unde este ca, poporul Prussiei, desi seracu de la natura, prosperedia, infloresc; pre candu la noi, cu unu popor si pamant favoritu de cieri, in tota privintia suntem adusi la sepa de lemn. — Fericie de tier'a, fericie de poporul, carui Ddieu i da stemanitori si conducatori de sufletu mare si de inima curata!

Despre rezultatulu alegerilor in Spania scirile ce sosescu, ni dau cam urmatorele date: partit'a guvernului de facia a secosu pan la 250, opositiunea 138 de deputati. Dece acesta s'ar adeveri, apoi starea de astazi in Spania, carea multu se asemena celei din Romania, ar mai ave se tiéna unu timpu. Insă — in Spania disputatiunile omenilor peste nopte se potu schimb! Si asia — vom vedé.

O proba!

Onorabilii lectori ai Albinei, cari in timpul mai din urma de repetite ori avura ocazie de a intielege despre indignatiunea nostra pentru corespondintele din Viena ale pseudonimului „Camiliu“ in „Romanulu“ din Bucuresti, despre afaceri ale noastre, — deca ei, precum supunem, parte mai mare nu vor ave ocazie a ceti pre „Romanulu“, nici nu vor pot se-si faca o intipuire despre tonulu, spiritualu si cuprinsulu acelor corespondintie. Deci, pentru ca se li dama ocazie de a gustă si ei din acele frumose lucruri ce in abundantia se adapa din Viena — renunit'a fbia „Romanulu“, ni-am propus din candu in candu a reproduce cate o proba esențiala, fora comentariu — se ntelege, caci marturismu ca, !deca ar fi ca se facem vreunu comentariu, ne-am semti in cea mai mare perplesitate de a nu sci: de unde si — cum se incepem? Se aretam absurdulu, sau neessactulu, sau nesocotitulu si copilaresculu, sau invidiosulu si calumniosulu, sau ce?

In corespondint'a sa din 27 martiu a. c. dlu Camiliu serie din Viena — intr'altele multe — urmatorele:

„Este constatatu pe deplinu ca ministeriul ungurescu si majoritatea actuale a dietei din Pesta, ingrijiata de obstinat'a pasivitate a Romanilor, s'a determinat a o'nfrange eu ori ce pretiu. Inse agintii opositiunii unguresci totu nu lasa 'n pace pe Romani.

Ensusi domnul Tisza, care mai nainte pronuntia cu grătie numele de Romanu, astazi intinde si aru vr'e se stringa man'a tuturor Romanilor, pe cari ii crede in stare d'a influentia asupra poporului.

Pana in februarie a. c. centrurile de agitatie intre Romanii transilvani erau numai două: Sibiu si Brasovul.

Dar m'am pré indepartatu de la obiectu. Scopul acestei scrieri ale mele este, a Vi descoperi o nouă trasura din caracterul repositorului *Eötvös*. Informațiunile mele sunt de la persoana competente, carea a avutu ocasiune a se convinge despre adeveru.

Baronul *Eötvös* ca ministrul pentru luminare, la ocasiuni bine-venite totu mereu sî dă truda a induplecă pre escr. sa, baronul *Sim. Sina*, sè faga sì elu ceva pentru coreligiunarii si conationalii sei, pentru romani, ceva prin care sè-i remana numele neperitoriu la romani, ca alu unui Széchenyi la unguri si Tökölly la Serbi. In fine i-a facutu unu planu concretu, propanendu-ni intemeiarea unui alumneu in Pesta, pentru sustienerea gratuita a mai multor juni romani la studia. Pôte cà ideia ministrului in fondu va fi fostu pentru d'a magiarisă mai curendu si siguru, pe spesele baronelui Sina, — unu considerabilu nru de juni romani. Cine vede rerun-hii omului! Destulu că, in fine elu sè fia dusu lucrul pan' acolo in cătu numitul d. b. *Sina* sè se fia oblegatu cu parol'a, cumea — va face, mai multu, elu dejă sè fia fostu insarcinatu pre unu aginte alu seu cu cautarea unui locu bunu pentru atare institutu, si sè fia asemnatu o suma considerabile pentru cumpere. Intr'aceșa *Eötvös* mor si — de atunci nime nu se mai afă, sè staruiesca la baronele Sina implinirea promisiunei ce facuse!

Dupa a mea parere deci, romani trebue sè caute cai si modu, de a se apropiă de escr. sa baronele si — d'a — i descrie colosalile lipse ale poporului romanu pe terenul culturei, si a nume a culturii naționale. — a. —

Din *Carasiu*, in aprilie 1872.

(Miscamintele partidei deachiane nu lipsescu nici pre la noi,) si déca tocmai si pre aici nu sta caușa asia de curat u convingerile a mai multor individi pentru scopurile mai nalte ale partidei, dupa cum acésta se porta pre budie, totusi se află si intre romani nostri individi, pre cari cascigurile materiali ale pangaritorilor causei naționale, ii indemna a-si cercă sì ei fortuna erasi pe cont'a causei naționale, putienu pasandu-le, ca deocamdata ajuta contrarilor a subsepa existintă naționala, éru mai tardiu vor sè insiele pre insusi guvernul si vor sè vinda pre intréga naționa magiara — celuia, care li va dă mai multu!

Din cele ce observămu pre aici, avemu prepusulu basatu, ca partid'a deachiana debue sè suferă de o positiune forte fatala, căci numai una atare cunoșciintia de sine o pôte indemnă, a nu mai alege nici in persone, nici in medilice pentru scopurile sale, ci a se apucă, ca sì celu ce se află in pericolul de a se invecă in apa, si de gundă! De alta parte, numai astfelu de positiune pôte indemnă si pre pigmei la incordarea bietelor poter, sub scutul personalor nalte guvernamentali. —

Din causele predise vedemu, că insasi cancellaria comitatense, cum cu dorere constatănu — si prin conlucrarea mai multor romani, ajunse sub comand'a de abia scapatului criminalistu Joane *Pausz*, in fapta este o formală oficina de scriitori pentru partid'a deachiana! Asia vedemu că, de la oficiantii comitatensi, — si cu tota sergintia de la cei mai vre-o cătiva romani, se storcu cu forti'a sub scrieri de ingagiamente in favórea partidei deachiane, si li se cere conlucrarea orbisui in acésta direptiune.

Nu mai putienu debue sè vedemu, cum se corumpu preotii, ba ce este si mai multu si condamnăveru, ca nici personele menite pentru administrarea justitiei — nu se lasa in pace, ci se trag in actiune de partid'a politica,¹⁾ si noi cei ce de dupa intrevenita organizare judecatorésca de 8 luni de dile acceptămu in cea mai mare dauna, essecutarea sententielor, surtemu pusi erasi la o parte si condamnati a privi cum dnii essecutatori facu politica.

Dintre judii administrativi romani pre cari nobilii si revendissimii nostri deákisti cu ocasiunea restaurării comitatului ii au onoratu cu increderea lor, desclinitu escelédia dlu *Juliu Pascu* in cerculu *Bega*, — sciti domnii mei! fiul renumitului canduva directorul alu scoleloru naționale romane, *Massimu Pacsu*, acestu domnul jude cercualu pana acolo mersu cu zelulu seu pentru partida in conferint'a deachiana, la carea si romani au fostu chiamati,

¹⁾ Dati-ne in data date positive, ca sè interpelam pre ministrul justi'iei, cu care ocasiune vom intrebă si aceea că — scie cine sunt cari scriu fôia guvernului in limb'a romana?!

Red.

câtu facu propunerea, ca de óre-ee in acésta adunare maijoti sciu german'a si magiar'a, apoi este de prisosu sè se mai vorbescu si roman'a, o propunere acésta, care insisi neromanilor li se impără pré mare, si ei singuri sustienura si usul limbei romane.²⁾

Nu mai putienu escelédia, unu cascigu nou, si nu pré seumpu a partidei deachiane, parintele *Adamu Rosa* parochu gr. or. din Leuenieschi, si totu o data inspectore scolaru diecesanu preste scólele romane naționale.³⁾

Despre acest'a se povestesc ca, nu de multu i s'ar fi aretat in visu parintele episcopu *Olteanu*, si i-ar fi promisu, că déca si domn'a sa va caută se esceledie la alegerea viitoră de ablegatu pentru partid'a deachiana, apoi dlu episcopu, de si de alta biserică, va influentiă, va midiloci alegerea domnului inspectoru de protopopu in districtulu vacante alu *Hasiasiului* si — éta că acestu visu a fostu de ajunsu ca sè dispuna pre bietulu parinte, ca in confrentia deachiana de mai de unadi se recitedia propunerea: că elu cere, ca cuventulu „natiunalitate“ se incete de a se mai pomeni, hindu că a-cést'a au adusu mare pacoste pe tiéra,⁴⁾ la ce firesce, că — acum faimosulu parinte fuse forte aplaudatu. —

In legatura cu acestia escelédia si dlu regescu nou numitul essecutore județialu *Josifu Joanescu*; precum se dice lucus a non lucendo, essecutore de la — a nu essecutá, renomitu barbatu si domn'a sa, mai ieri romanu mare si zelosu, apoi ajunse pre man'a justitiei, ca si acuma justiti'a pre a lui, elu se acusa vaierandu se in stang'a si in drept'a, că densulu cu inima infranta lucra acuma in contra natiunei!⁵⁾

dar debue sè lucre, căci pre elu natiunea, si naționalistii n'au fostu in stare sè-lu provéda, cum l'a proovediutu guvernul magiaru, — firesce de la sine, din pung'a propria, éru nu din sudoreea bietului nostru poporu, trașu impinsu chiar si de uni fii ai sei!

Dlu Ioanescu posiede inca si mai alta in-

susire laudabila, adeca face pre astronomulu, si

de acésta colegii sei astronomi tare se vor bu-

cără, candu vor audí că dsale i-a succesu mai

asta iérna, in turnulu de astronomia ele unei

ospetarii din Lugosiu, a descoperi pre orizontele comitatului Carasiu unu lucéferu „secundi ordinis“, carui i puse numele „Szende.“⁶⁾

Câtu de in scurtu va merge una depu-

tione de deachisti la Buda la dlu Szende sè-i

ofere candidatur'a de ablegatu pentru cerculu

Lugosiului; in acea deputatiune vor fi si nu-

mitole escelinte persone;⁷⁾ si noi n'avemu

—

2) O dovăda eclatante că — ce buni, ce cre-

dintiosi romani si amici ai popornului nostru

sunt dd. romani deákisti! Acestea dora vor de-

schide ochii intilegintie naționale, carea totu

par' că nu vré sè créda că avemu de a face cu o

elica corupta pana in fundulu sufletului seu!!

Red.

3) Vai de ele, scóle romane, in măni deákiste!

vai de darulu preotescu in peptulu sluge-

loru! vai, vai, vai!! — Red.

4) Acea pacoste de siguru, că — blastemati

nu mai potu fi blastemati, fora ca lumea sè scia

si-i cunoscă că sunt intr'adeveru blastemati!

Afora cu speculantii din biseric'a lui Cristosu!

R e d.

5) Ce mai vorba! Noi scimu pre dlu Ioanescu

că lucră cu inim'a infranta pentru națione;

dora nu va fi si pentru si contra mamei sale —

totu cu inim'a infranta! — R e d.

6) Glum'a este pre grósa! Dlu I. Joanescu

nu se pote lapetă pre sine chiar pana'ntr'at'a

incătu — — — No, dar pecatu a vorbi. —

R e d.

7) De venitul la Buda, ca să ofere dlu Szende

cerc. Lugosiului, audimur că au venit numai fa-

cădă său obrazulu sè si-lu fia lasatu a casa; căci

se pote intemplă ca se dee de vr'unu unguru,

pote să fia chiar si dlu Szende, carele să aiba

unu picutu de onore in inima si —

să scuipa dloru romanu de a dreptulu in ochi!

Romanii din cerculu Lugosiului, si inca aceia

caro pôrta numele de intileginti, candu ei,

caro au pre celu mai bravu, mai demnu si pana

si de contrari admiratu romanu de ablegatu, —

candu ei mergu să ofera acelu cercu romanu

unui strainu ce — nici in privinta meritelor,

nici in capacitatii nu e demnu nici d' a fi ambi-

tuit langa unu Dr. Aless. Mocioni, atari romani

ei insisi se degrada la trépt'a de dobitoce sin-

pangaritorie si — sufletu de omu onestu, nu-i

mai pote privi de cătu cu scarba!

Noi — n'am fi crediut că se va gasi romanu

sub sôre, carele să fia capabilu de atâta sindic-

gredare. Noi — pricepem u pusetiunea functiun-

narilor magiari, cunoscemu crudimea preten-

sionilor acestora facia de ei: dér déca naționa

romana a portat si a suferit jugulu ma-

giaru sute de ani, ora d'a tabari, — cum noi

am sci escusă pre nisice fii ai ei, cari, pentru

ca mam's loru, in legaturele talharesci in cari

se află, nu este in stare a li dă pane, — in

locu să-i sara intr'ajutoriu macar eu vieti'a, ei

nemic'a contra splendori acelui deputatiuni

ci numai ne permitem intrebarea? dar apoi

cerculu de administratiune alu dlu Iuliu Pascu,

dar óre servitulu cercului bisericescu pentru pa-

rintele *Rosa*, acum in quadragesima pasciloru —

cine-lu va imprimi? dar óre esmisunile judeca-

toresci ale dlu Joanescu cele ce dupa lege pe

minuta debue sè se improte oledie, — cum se

vor face pre cătu timpu domn'ialor vor ambă

in profitabil'a deputatiune? si — óre, trageva

cineva, trage-ii va consciintia la respondere?

Bine diso „*Albina*“ mai de unadi că numele

„Deákistii“ curendu a sè fie identic cu — omu

de nemic'a! — Atâtul pentru acuma. Incheiamu

recomandandu celor buni ai nostri taria de

credintia si ferire de amagiri, de cium'a deákis-

tilor! — aa:

Fagetu, in aprilie 1872.

(Necasuri preste necasuri.) Ori in catro

privim, ori in catro mergemu, nu vedem si

nu audim, de cătu — necasuri preste necasuri,

valerări preste valerări. — Asia pe terenul

bisericescu, asia pe celu scolaru, precum si pe

celu politicu-naționalu, totu asia in vîtr'a popu-

rului de rondu. — Dieu, critice timpuri mai

traim!

In urmarea rechetei de totu slabu din anul

trecutu, poporul si pre aici, a scapatu cu

totulu. Reulu — firesce — acuma se sente mai

mare si — acuma, in primavera, candu totu eco-

nominu are a se ingrigi de viitoriu. Ei, dar ce

pote incepe si face acuma acelu capu de familia,

carele inca de pre la postulu Craciunului totu

mereu cumpera bucate, si carele deci sub de-

cursulu iernei pentru sustienerea sa si a coloru

ai sei, d. e. si-a vindutu tragedorii, său si-a za-

logitul patimentul? Nimicu, său — forte putienu!

Astfelu de familiu apoi, a căroru numeru e chiar

inflatoriu, usioru potu prevede, că ce va sè

le ajunga in dilele cele mai de aproape. Pre

Reuniunea invetitorilor din aceste inspectoare de cătu numai o data in anu, pre candu Reuniunei Lipovene prin statute de același cunprinsu, i este concesu a se adună de dōne ori in anu, ce dupa noi, nu este altă decât o mare pedecca in libertatea miscării noastre.*)

Comitetul deci din nou se va adresa cu o rogare catra ven. Consistoriu pentru stergerea acelei restringeri.

Asia dura reuniunea invetitorilor din inspectoratele Timișoara-Vinga este inaugurata pre deplinu, remanendu, ca fi-e-care membru ordinariu carele este invetitorilu, se cascige din totă părțile cătu mai multi sprinjitori si contributori. Aceasta reuniune pan' acumă se bucură numai de 4 membri fundatori cu oferte de căte 20 fl. v. a. anume: dlu inspectore N. Cosieriu, dlu notariu comun. P. Barbosu, dlu adv. G. Ardeleanu si dlu comerciant T. Tiranu. Membrii ajutatori sunt mai multi.

La lucru dura ca albinele, fratilor invetitorilor, spre a inaintă caușa pre intrecute.

Andreeescu.

Interpelatiune.

Din părțile Fagetului unu d. corespondente, D.—g.— motivandu pre lungu si pre largu, ceea-ce noi in casu din cestiu tie-nemu cu totulu de prisosu, — formulădă urmatōri'a intrebare catra venerabilulu Consistoriu din Caransebesiu:

„Are venerabilu-acel'a cunoștiintia oficiale despre aceea că, parochia din comun'a Bucovetiu, in protopresviteratulu Fagetului, de aproape cincii luni este vacante si că poporul tocmai in timpul de cea mai mare mortalitate — este lipsit de tota mangaierea spirituale?

„Dēca are: cum de nu se ingrigesce cu intetire pentru implinirea acelui postu vacante si a cărui implinire este atât de necesaria?

„Dēca n'are: este plecatu a demandă formalmente dloru protopopici, despre ori-ce asemenea vacanta in districtulu loru, in data, fora tota amenarea sè faga aretarile si propunerile oficiose? —

Unu romanu, ce totu mereu devine celebritate recunoscuta in Europa!

Mai de multu ni s'a comunicatu de a dreptulu, dar — parte din caușa de imbuldiela a materieloru, parte pentru retacarea comunicatelor prin alte serisori, intardiarāmu a luă notiti'a cuvenita despre unu barbatu alu nostru, ce pre terenulu *technicei* de multu escelēdia, ér in timpul din urma incepă a-si cascigă recunoșcere generale in monarchia intréga, ba in tota Europa.

Este vorba de dlu Lazaru Popoviciu, romanu nascutu in Aradu si ingenieru de speciaitate, astadi in aplicatiune ca si etu la statuina Marcheg, a drumului feratu de statu.

Acestu barbatu, carele este mandru de naționalitatea sa romana, si de carele intru asemenea pôte sè fia mandra națiunea, inca de ani s'a distinsu priu inventiunile sale tehnice, comunu folositorie. Acum mai de curendu elu inventiună unu *aparatu technicu*, o construcție cătu se pôte de simpla, cu acârei ajutoriu, in celu mai scurtu timpu se potu transporta in ori cari directiuni ale drumurilor ferate, cu cea mai mare inlesnire cele mai grele poveri, ér in timpu de resbelu, buna ora, *intr'o diu* se potu transporta in veri cari directiuni 72,000 de soldati si cu bagajale loru!

Aceasta inventiune s'a propusu barbatilor de specialitate de Viena spre essaminare, pentru care scopu dlu L. Popoviciu a esecutatu intr'unu modelu micu aparatu seu, si — elu a seceratu deplina recunoștiintia si lauda.

Campulu tehnicei, carea astadi este parol'a epocii, pentru noi romanii, in generalu este inca o „*terra incognita*“; credemus insa că esemplu ca celu ce ni dă bravului fiu alu națiunei, dlu Lazaru Popoviciu, sunt destulu de incuragiatōri, căci ele ni dovedesc că romanu are multu si raru talentu si pentru acestu raru alu perfectiunei, pana acumă atât de negritu la noi. —

Inscintiare.

Findu că conchiamarea *siedintiei Comitetului* comitatense alu Aradului pe 15 aprilie st. v. prin iurisdictiunea competinte s'a revolu-

On. Senatul scol. se va fi temutu pôte, că prin mai multe adunari intr'unu anu, dd. invetitorii se cheltuesc in bani si in timpu pre multu.

Red.

catu, — grabescu a inscintiă pe on. membri de comitetu centralu alu reuniunei politice-naționale din comitatulu Aradului, cumca din acestu motivu vice siedint'a comitetului centralu alu reuniunei politice-naționale din Aradu convocata pe 14 aprilie st. n. nu se va tiené.

Pesta, in 9 aprilie st. v. 1872.

Demetriu Bonciu,
vice-presedinte alu reuniunei politice-naționale din comitatulu Aradului.

Avisare si rogare.

Onoratii ospeti, cari vor ave placea de a participa la adunarea generale pentru: „*Fondulu Teatru naționalu română*“ — ce este a se tienu in Satu-mare in 1. si 2 maiu a. c. sunt poftiti a se insinua pana in 25 aprilie a. c. din respectulu incortelarei, la dlu advocat A. Ferentiu in Satu-mare. —

Satu-mare in 29 martiu 1872.

Comitetul arangiatoriu.

Provocare si rogare.

Totu acei domni, cari au fostu insarcinati cu distribuirea de invitatiuni, respective bilete de intrare la balulu tenerime romane din Aradu, tienutu in 24/2 a. c. si cari pana 'n momentu n'au tramsu pretiul, nici n'au retramsu biletele nevendute, sunt poftiti cu onore, ca in terminu de 8 dile sè bine-voiesca a satisface acestei detorintie ce au asupra-si.

Josifu Botto m. p.
advocat in Aradu — in numele
Comitetului arangiat. ca Cassariu.

Varietati.

= (*In palatulu regale de Buda*,) dominec'a trecuta avut locu logodirea archi-ducei *Gizella*, ficei antaiu nascute a Domitorului nostru; — s'a logodit cu principale *Luitoldu Vilhelm* de Bavaria, carele pentru uou casu, déca Regele Bavariei, pan' acumă necasatoritoru, ar reposă foră erede pentru tronu, este chiamat a-i urmă. Archi-duces'a abia a implinitu 16, principale *Luitoldu* abia 26 de ani ai etatei.

= (*Limb'a romana la flători'a universitate din Clusiu*.) Ide'a dreptului de paritate a limbei romane la universitatea ce se va insinti in Clusiu, junimea romana din Buda-Pesta a salutat' cu tota caldur'a, ce ei i face onore, éra pre noi ne consola vediendu-o unita si insufletita de santien'a causei noastre naționale.

On. junime deci, dupa consultari si desbateri private, in dominec'a pasciloru cat. s'a intrunitu pentru a luă o decisiune definitiva in privint'a modalitatei, cum ar poté ea incurge la realisarea importantei idei. Incependum-se consultatiunea, unu june ardelénu, spre mirarea tuturor cologiloru sei, incepă a desfasuriá unu planu formidabile pentru politic'a Ardélului, si din desfasuriarile sale deduse că, din dreptulu de paritate a limbei romane cu ea magiara la universitatea din Clusiu, magiarii ar poté trage consecint'a că romanii ar recunoscă „*Uniunea*“ si deci densulu se dechiară contra prelectiunilor in limb'a romana. Dar absolut'a majoritate a decisu a adresă una petitiune catra Dieta, prin carea sè-si manifeste sacr'a dorintia pentru propunerea studialoru si in limb'a romana, si sè-o róge a implini acésta justa cerere a ei. Prin cine se se prezinta insa Dietei petitiunea? — a fostu apoi intrebarea. Duoi juni... propusera că prin Deák, „*inteleptul tierii*“, toti ceia lanti insa respinsera „*cu indignatiune*“ acésta propunere recomandandu că petitiunea să se des dlu Dr. Alessandru Mocioni, spre a o substerne dietei. S'a esmisu apoi o comisiune pentru facerea petitiunei, carea mergeandu la dlu Al. Mocioni pentru a-lu rogă in numele junimei, acesta a recomandat că, intru folosulu causei, ar fi mai recomendabilu a dă petitiunea lui Deák pentru a o substerne dietei. Comisiunea a si mersu la Deák, carele dice că din caus'a morbului nu poté implini cererea junimei romane, dar se angajă că la timpul seu adeca candu se va luă spre desbatere proiectulu de lege pentru universitatea din Clusiu, va sprinji cererea ei cu tota influint'a sa, „*căci este justa si convine cu convingerea sa*.“ Astfelu apoi comisiunea se re'ntorse la dlu Alessandru Mocioni predandu-i petitiunea pe carea dsa alaltaieri, luni in 8 aprilie, o si substernu dietei. — Deák trece de „*inteleptul tierii*“, la unguri, si pre töte budiele se suna că este dreptu facia de pretensiunile naționalitatilor. O sè vedemus ce omu de parola este stimatu dsa. —

= (*Una anecdota curioasa*.) Multe, multe

adeverate si — adese ori si neadeverate se vorbesco si scriu despre barbatii mari si cari au jocat rolul de conducator in vieti' poporilor. Astfel si despre *Giuseppe Mazzini*, carele in 10 lun'a trecuta parasi lumea acésta si carele a fostu adeveratu barbatu alu poporului italianu si al Republicei, se enara multe anecdoti; cea mai interesante si importante insa este urmatōri'a. Intr'o di, ambassadele anglesu James Hudson erau dlu Cavour (renumitulu ministru alu Italiei) o audientia pentru unu gentilu omu anglesu. Cavour, care era forte matinal, primă audientiele la cinci ore de deminētia. Protegiatulu ambassadorei anglesu fu esactu. Manieri reci, tenua frumosu, barba rasa „*a l'anglaise*“, — elu era tipulu idealului de gentilu omu. — Anglesulu desfasură unu planu completu si formidabile de renoarea Italiei. Cavour, care cunoștea bine acésta materia, fu cu totulu frapatu de cutesarea, luciditatea, adencimea ideilor si mai cu séma de perspicacitatea interlocuorei seu; darea nescindu bine limb'a anglesa, i marturisi parerea de reu si-lu intrebă daca scie francese. Gentilu omulu (adeca Mazzini pe care Cavour ilu tienea de anglesu) cu flagm'a cea mai mare, se pune a resumă conversatiunesi si ideile sale in dialectulu italiano celu mai puru si celu mai elegantu. Cavour, in cea mai mare mirare, ascultă ultimulu cuventu alu anglesului candu acesta se radică ca sè-si ie sanatate. — Domnule, i dise ministrul, vorbesci politica ca Machiaveli si italienesce ca Manzoni. De a-si fi avutu unu compatriotu ca DTa, i-asi cede chiar presedinti'a consiliului. Acum, cu ce vi-asi poté servi? — De ati si avutu unu patriotu ca mine, responde gentilu omulu, l'ati condamnă la mōrte. Me intrebati cum ati poté recunoscă bunele statuturi ce vi dedei? ... Essecutandu-le si liberandu Italia. Pan' atunci protectiunea ambassadorei anglesu James Hudson mi este de ajunsu. Si neconoscutulu se retrase lasandu in man'a ministrului cart'a sa de visita. Cavour fu nespusu frapatu. Elu cetise pe cart'a de visita: *Mazzini*, pe care densulu ilu tienea de anglesu! si pe care guvernul Italiei ilu persecută pana la mōrte.

= (*Parii a in constitutiune*.) Pana acumă noi credeamă că in vieti' a constitutiunale unguerescă naționalitatile sunt „*pari-a*“ adeca fintile fora totu dreptulu in statu, cărora clas'sa stepanitoria, dupa draga voi'a sa pote sè li infliga ori-ce lovitură, in interesu publicu, privatu si in onore, fora ea ei sè gasescă undeva scutire si isbanda. In siedint'a Dietei de alaltieri, 9 aprilie, dlu Körmenty din stang'a estrema intr'o interpelatiune, facuta ministrului de interne, pentru mesuri violenti la alegerile de deputati, numi pre intréga opositionea unguresca de „*pari-a ai constitutiunei*.“ Va se dica, ni dispută năoa naționalilor frumosulu rangu in constitutiunalismulu magiaru. — Anche bene!

= (*Resultatulu essamenului de calificatiune, tienutu de curendu in Aradu pentru invetitorii romani*.) La depunerea essamenului de calificatiune in Aradu, prefigut pe diu'a de 23 l. c. s'a presentat 17 invetitorii si 1 preparandu absolutu; dintre acestia, 3 din caușa indispu-setiunei au repasit; ér preparandulu absolutu nedeplinindu timpulu de pracsă, prescrisul ordinatiunea consistoriala din 17 iuniu 1871, Nr. 455/233 nu potu si admisu la esamentu pana la finea anului scol. 1871/2. — Dintre cei essamini, numai bravulu invetitoriu din Totvaradie, dlu Nicolau Avramu, a reportatul calculu de „*distinctiune*“ si invetitorulu din Magulicea dlu Blasius Codreanu „*luadabiliu*“ ceialalti — afara de unul — toti au reesit, cu calculi buni si suficienti.

= (*Görgey Artur*,) supremulu comandante magiaru, ce a capitulat naintea russilor in augustu 1849, astadi este inspectore diriginte la drumulu de feru oriental, ce trece prin Clusiu. Cum ceteru in mai multe foi magiare, dilele trecute, caletorindu Görgey prin Clusiu spre Turda si abatendu-se in cestu din urma orasului pentru a cină, poporul informat de acésta, se adună in multime si i fece o insultă infricosata, injurandu-lu si insultandu-lu in facia, in fine pericolitandu-i pana si vieti'a. — Ore ai nostri tradatori — nu vor inveti din asemenea istorii?!

= (*Capruria*,) supradictu comandante magiaru, ce a capitulat naintea russilor in augustu 1849, astadi este inspectore diriginte la drumulu de feru oriental, ce trece prin Clusiu. Cum ceteru in mai multe foi magiare, dilele trecute, caletorindu Görgey prin Clusiu spre Turda si abatendu-se in cestu din urma orasului pentru a cină, poporul informat de acésta, se adună in multime si i fece o insultă infricosata, injurandu-lu si insultandu-lu in facia, in fine pericolitandu-i pana si vieti'a. — Ore ai nostri tradatori — nu vor inveti din asemenea istorii?!

= (*Cursurile la burs'a de Viena*). Dupa inscintiarea telegrafice din 10 aprilie n.

venit vacante dupa reposatulu de buna aducere-a-minte protopopu Constantin Gruiu, — cu care postu e impreunata urmatōri'a dotatiune: dupa usulu de pana acumă: 1 1/2 sesiune de pamantul parochialu in Belintiu, 300 case parochiale prelunga recerut'a stola si biru de căte 3/4 de meti cucurudiu de la o casă cu pamantul, si 3/4 metiu de la incuiolini; tacă prescrisa pentru licenții spirituali la cununii, si căte 100 ocaue de cucurudiu de la fiesce-care parochia, — prin acésta se publica concursu pana in 18 aprilie a. c. st. v. avendu apoi alegerea protopresviterului a se tiené in Belintiu in 20 aprilie a. c. — Deci doritorii de a ocupă acestu postu, sunt avisati, că se recere, a avé dorit'a qualificatiune, a fi bine meritati pe terenul bisericescu si scolasticu, si a fi absolvatu, in intielesulu conclusului alu Sinodului eparchialu din 7/19 aprilie 1871 nr. 39, celu putinu scientiele filosofice, (8 clase gimnasiali.)

— Recursele de adresatu catra sinodulu protopresviteral din tractulu Hassiasiului au sè se substernă pana in 18 aprilie a. c. esmisului comisariu consistorialu: *Meletiu Dreghiciu*, protopresviter romanu in Timișoara.

Chiseteu in 14 martiu 1872.

Comitetul protopresviteral.

In contielegere cu mine:

Meletiu Dreghiciu, m. p.

3—3 protopr. ca comisariu consistorialu.

Concursu

Se deschide pentru implinirea vecantei parochii romane gr. or. in *Er-Franceika*, cotta Biharului, protopresviteratulu Lunsei.

Terminulu este pana la 18 aprilie st. v.

Dotatiunea este: de la 60 de case căte una mesura de grău si diumatate de cucurudiu; 8 lantie de pamant ce poporulu le manipuléza in cursu de 4 ani; 4 stangeni de lemn, casa sèu cortelul liberu cu gradina de 3 mesure si stolele indatinate.

Suplicie, cu documentale recerute, vor fi a se tramite catra subserisulu de a dreptul.

In contielegere si dupa decisulu comitetului parochiale

George Besann m. p.
paroch in Serbi si adm. protopopescu.

2—3

Concursu

Pentru statuina invetitorésca din comun'a Bucovetiu, protopresviteratulu Fagetului, se scrie concursu pana la 25 martiu a. c.

Emolumintele: 84 fl. v. a. in bani, 10 metri de grău, 20 metri de cucurudiu, 100 lb. de sare, 100 lb. de clisa, 15 lb. luminari, 8 orgii de lemn, din cari are a se incalzi si scol'a; cuartiru liberu cu gradina de unu jugeru.

Doritorii de a reflectă la postulu acesta, au a-si substerne recursele instruite in sensulu statutului org. si adresate comitstului parochialu pre on. dnu Atanasiu Joanoviciu, protopopu in Faget.

Bucovetiu, in 10 martiu 1872.

3—3 Comitetul parochialu,

In contielegere cu dlu protopp.

Concursu

Pentru vacant'a statuine invetitorésca la scol'a confesiunala romana din Monorostia, protopresviteratulu Totvaradie, prin acésta se deschide concursu pana la 2 aprilie st. v. candu si a se alegerea.